

Процесуальні та правозастосовні наслідки суперечності арбітражного рішення публічному порядку країни місця виконання

Нагнибіда В. І.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва

імені академіка Ф. Г. Бурчака

Національної академії правових наук України,

вул. Раєвського, 23-а, Київ, Україна

v.nagnybida@gmail.com

Ключові слова:

публічний порядок, міжнародний комерційний арбітраж, арбітражне рішення, застосовне право, процесуальна справедливість.

У статті вивчається значення концепції публічного порядку при здійсненні правозастосування у міжнародному комерційному арбітражі. Ключову увагу приділено питанням суперечності публічному порядку країни місця виконання як підставі для відмови у визнанні та приведенні до виконання арбітражних рішень. Встановлюється, що серед найпоширеніших на практиці випадків застосування публічного порядку державними судами в аналізованому контексті зустрічаються: встановлення судом факту упередженості арбітрів, відсутність належного обґрунтування (мотиваційної частини) арбітражного рішення, суттєві порушення правил процедури арбітражного розгляду, звинувачення арбітрів у винесенні незаконного рішення, вчинення корупційного правопорушення або введення в оману, присудження складом арбітражу обов'язку відшкодування штрафних (каральних) збитків, а також порушення норм конкурентного законодавства та ін. Окремо досліджуються матеріальна та процесуальна складові частини публічного порядку. До змісту процесуального публічного порядку згідно з рекомендаціями можуть належати: введення в оману при формуванні складу арбітражу; порушення принципу природної справедливості; упередженість арбітрів; відсутність обґрунтування арбітражного рішення; явна зневага до приписів закону; явна зневага до фактів справи; скасування рішення у місці арбітражу. Порушенням матеріальної складової частини міжнародного публічного порядку, у свою чергу, може визнаватися недотримання імперативних матеріальних положень закону; фундаментальних правових принципів; вчинення дій, що суперечать суспільній моралі та національним інтересам чи міжнародним відносинам.

Автор резюмує, що доктрина міжнародного публічного порядку, попри рідкісність випадків застосування на практиці, відіграє важливу роль для визнання та приведення до виконання остаточного арбітражного рішення. Виконуючи функції контролю за впливом іноземного елемента на національну правову систему та захисту публічних інтересів, базових суспільних цінностей, публічний порядок є останнім інструментом, який дозволяє обмежити або не допустити вплив визнання та приведення до виконання іноземного арбітражного рішення на внутрішній правопорядок країни місця виконання.

Procedural and law enforcement consequences of contradiction of the arbitration award to the public policy of the country of enforcement

Nahnybida V. I.

*F. G. Burchak Scientific Research Institute of Private Law and Business
of Nationality Academy of Law Sciences of Ukraine,
Raievskoho str., 23-a, Kyiv, Ukraine
v.nagnybida@gmail.com*

Key words:

public policy, international commercial arbitration award, applicable law, procedural fairness.

The article examines the importance of the concept of public policy in the law enforcement process in international commercial arbitration. Key attention is paid to the issue of contradiction to the public policy of the country of execution as a ground for refusing to recognize and enforce arbitral awards. It is established that among the most common cases of application of public policy by state courts in the analyzed context are: establishment by the court of bias of arbitrators, lack of proper justification (motivational part) of the arbitral award, significant violations of arbitration rules, accusation of arbitrators offense or misleading, awarding by the arbitral tribunal the obligation to compensate for penalty (punitive) damages, as well as violation of competition law, etc.

The material and procedural components of public policy are studied separately. The content of the procedural public policy in accordance with the recommendations may include: misleading in the formation of the arbitration; violation of the principle of natural justice; bias of arbitrators; lack of substantiation of the arbitral award; explicit disregard for the provisions of the law; obvious disregard for the facts of the case; and termination of the award at the place of arbitration. Violation of the material component of international public policy, in turn, may be considered in following: non-compliance with the mandatory substantive provisions of the law; fundamental legal principles; committing actions contrary to public morality and national interests or international relations. The author summarizes that the doctrine of international public policy, despite the rarity of cases in practice, plays an important role in recognizing and enforcing the final arbitral award. Performing functions of control over the influence of a foreign element on the national legal system and protection of public interests, basic public values, public policy is the last tool to limit or prevent the impact of recognition and enforcement of a foreign arbitral award on the domestic law.

Загально визнано, що до обсягу публічного порядку входять основоположні правові, економічні, політичні, соціальні, моральні, а в окремих країнах – і релігійні засади певного державного та суспільного устрою, зокрема фундаментальні засади та принципи правосуддя. Визначення конкретних, наскільки це можливо та потрібно, складових елементів публічного порядку залежить від особливостей правової системи кожної окремої юрисдикції, духу та букви її національного законодавства, покладених у його основу принципів і цінностей, а також усталеної судової практики. У зв'язку із упровадженням із прийняттям Нью-Йоркської конвенції 1958 р. [1] міжнародної системи визнання та виконання арбітраж-

них рішень, поступовою гармонізацією правових систем ряду держав (зокрема в межах Європейського Союзу) деякі положення як складники міжнародного публічного порядку набули майже всезагального поширення, що буде проілюстровано нами далі. У контексті міжнародного комерційного арбітражу слід говорити насамперед про належність до змісту міжнародного публічного порядку загально визнаних процесуальних принципів і правил.

Загалом застосування державним судом посилення на суперечність арбітражного рішення публічному порядку при визнанні та приведенні до виконання останнього є рідкісним явищем, спрямованим на недопущення настання неприй-

нятих для публічних інтересів наслідків такого визнання та виконання. Серед найпоширеніших на практиці випадків застосування публічного порядку державними судами в аналізованому контексті зустрічаються: встановлення судом факту упередженості арбітрів, відсутність належного обґрунтування (мотиваційної частини) арбітражного рішення, суттєві порушення правил процедури арбітражного розгляду, звинувачення арбітрів у винесенні незаконного рішення, вчинення корупційного правопорушення або введення в оману, присудження складом арбітражу обов'язку відшкодування штрафних (каральних) збитків, а також порушення норм конкурентного законодавства тощо [2, с. 723]. Стверджуючи про панування у судовій практиці загалом проарбітражного підходу до застосування публічного порядку при визнанні та приведенні до виконання арбітражних рішень, Р. Лузатто також підкреслює, що, хоча у цьому разі суду насамперед слід аналізувати зміст арбітражного рішення, така позиція в жодному разі не охоплює повторного розгляду обставин справи або перевірки норм права, застосованих складом арбітражу до суті спору (контролю за застосовним законом) [3, с. 84]. Застосування судом публічного порядку в досліджуваному контексті не скасовує дії інших базових принципів, що лежать в основі міжнародного комерційного арбітражу, зокрема автономії волі сторін і неможливості перегляду державним судом справи по суті за наявності ухваленого арбітражного рішення.

Окремі автори висловлювалися стосовно конкретизації змісту публічного порядку, вказуючи на необхідність розроблення обмежувальної гармонізованої дефініції принципів публічного порядку при застосуванні до міжнародного комерційного арбітражу. До таких принципів мали б увійти фундаментальні положення природного права та базові вимоги до здійснення правосуддя: рівне та справедливе ставлення до сторін, забезпечення права сторони на представлення своєї позиції неупередженому судді тощо [4, с. 75].

На нашу думку, саме невизначеність і багатозначність як іманентні риси правової природи публічного порядку [5, с. 531] зумовлюють відсутність єдиного доктринального розуміння та нормативного визначення аналізованого поняття. Адже за таких умов категорія публічного порядку здатна виконувати закріплені за нею функції контролю за збереженням суспільного ладу, покладених у його основу найважливіших цінностей, що досягти на такому самому рівні узагальнення було б неможливо при використанні негнучких і детально регламентованих правових інструментів, які можуть і повинні застосовуватися поруч із положенням про публічний порядок. Так, у сфері міжнарод-

ного комерційного арбітражу як відокремленої частини публічного порядку розглядається визначення категорій спорів, що не можуть бути предметом арбітражного розгляду – є неарбітрабельними [6, с. 179]. Стосовно останніх національне законодавство аналізованих держав містить деталізовані положення, чітко обмежуючи автономію волі сторін щодо звернення в арбітраж із позовом щодо розгляду того чи іншого спору на основі того, що природа таких спорів зумовлює їх вирішення виключно внутрішніми юрисдикційними органами.

Саме у зв'язку з цим у літературі підкреслюється, що питання публічного порядку, поруч з об'єктивною арбітрабельністю та процедурою визнання та приведення до виконання арбітражних рішень, є трьома аспектами, які детально не окреслюються та не гармонізуються у положеннях Нью-Йоркської конвенції 1958 р., а тому їх регулювання повністю віднесено до сфери національного законодавства держав-членів [7, с. 1]. У світлі цього публічний порядок як підстава для відмови у визнанні та виконанні арбітражного рішення також є універсальним, оскільки притаманний усім розвиненим юрисдикціям.

Ст. 1498 ЦПК Франції [8] передбачає, що арбітражні рішення визнаються у Франції на підставі доведення відповідною стороною факту їх існування, а також якщо їх визнання прямо не суперечить міжнародному публічному порядку. Також суперечність міжнародному публічному порядку закріплюється на рівні ст. 1502(5) ЦПК Франції щодо підстав для відмови у визнанні та виконанні арбітражного рішення. Варто підкреслити, що положення французького закону відсилають до міжнародного публічного порядку, зумовлюючи відсутність потреби врахування внутрішнього публічного порядку зарубіжної юрисдикції або такою самою мірою принципів, які складають внутрішній французький публічний порядок. Втім, вважаємо обґрунтованою позицію стосовно тлумачення міжнародного публічного порядку у тексті ЦПК Франції крізь призму розуміння змісту цієї категорії у французькому праві та практиці, а не у значенні дійсно міжнародного публічного порядку (*truly international public policy*), тобто як систему цінностей, порушення яких не допускається правопорядком Франції навіть у міжнародних справах [9, с. 954–955].

Наведений аналіз французького підходу до закріплення змісту публічного порядку як категорії, застосовної при визнанні та приведенні до виконання арбітражних рішень, підіймає важливе питання стосовно того, який саме вид публічного порядку мали на увазі розробники Нью-Йоркської конвенції 1958 р.: внутрішній (*ord republic interne*) чи зовнішній або міжнародний (*ord repu-*

blic externe)? Послугуючись висновками, викладеними у праці Д.Ді Піетро та М. Платте з цього приводу, зауважимо, що ключова відмінність між цими видами публічного порядку проявляється в обсязі та спрямованості застосування. Тоді як *ord republic interne* становить систему достатньо визначених принципів і правил, які стосуються внутрішнього правопорядку у державі та застосовуються в її межах для врегулювання суспільних відносин, *ord republic externe*, хоч і базується так само на приписав відповідного національного права, є вужчим за змістом, охоплюючи лише основоположні засади публічного порядку конкретної юрисдикції, притаманні більшості країн цивілізованого світу та пов'язані зі взаємодією із міжнародним елементом у рамках відповідного правопорядку. Таким чином, автори, засновуючись на дослідженні наукового вчення у цій сфері та судової практики, стверджують про впровадження у Нью-Йоркській конвенції 1958 р. та поширення вузького підходу до тлумачення змісту публічного порядку як міжнародного або зовнішнього, *i.e. ord republic externe* [6, с. 181–182].

Враховуючи вищевикладене, основи розуміння та застосування публічного порядку в міжнародному комерційному арбітражі на сучасному етапі було закладено ще із прийняттям Нью-Йоркської конвенції 1958 р. Так, ст. V (2) Нью-Йоркської конвенції 1958 р. до додаткових підстав відмови у визнанні та приведенні до виконання арбітражних рішень відносить випадки, коли компетентна влада країни, в якій запитується визнання та виконання, встановить, що: а) об'єкт спору не може бути предметом арбітражного розгляду за законами цієї країни; б) визнання та приведення до виконання цього рішення суперечить публічному порядку країни. У Керівництві Міжнародної ради по комерційному арбітражу по тлумаченню Конвенції зазначається, що підстави, встановлені у ст. V (2), спрямовані на захист публічних інтересів держави, в якій запитується визнання та виконання арбітражного рішення, а тому суд може застосовувати ці положення, діючи *ex officio*, на власний розсуд і незалежно від посилання однієї зі сторін на наявність відповідної підстави (хоча традиційно стороною, проти якої винесено арбітражне рішення, ці підстави, зокрема посилання на суперечність рішення публічному порядку країни виконання, також можуть зазначатися, якщо вона вважатиме їх застосовними стосовно конкретного арбітражного рішення) [10].

Також важливо встановити, що положення ст. V (2) (b) Нью-Йоркської конвенції 1958 р. має на меті звужене застосування доктрини публічного порядку при посиланні на нього відповідним юрисдикційним органом як підстави відмови у визнанні та виконанні арбітражного рішення.

Оскільки йдеться лише про порушення міжнародного публічного порядку, на противагу принципам, що належать до змісту внутрішнього публічного порядку держави місця виконання рішення, коли внаслідок останнього під загрозою можуть опинитися найважливіші засади моралі та справедливості. М.Л. Мозес у зв'язку з цим вказує, що загалом судова практика дотримується проарбітражного підходу Конвенції, застосовуючи суперечність публічному порядку саме у вузькому значенні [11, с. 218].

Враховуючи сказане та можливість застосування державним судом посилання на суперечність публічному порядку *ex officio*, обґрунтованим є твердження про те, що застереження про публічний порядок, яке міститься у ст. V (2) (b) Нью-Йоркської конвенції 1958 р., є визнанням «права держави та її судових органів здійснювати остаточний контроль над арбітражним процесом» [2, с. 721–722]. Єдиною функцією публічного порядку при застосуванні щодо арбітражного рішення не є надання судді, котрий вирішує питання визнання та приведення до виконання арбітражного рішення, меж розсуду щодо встановлення відповідності такого рішення основоположним приписам права країни місця арбітражу, але і здійснення контролю в процесуальному вимірі за формуванням складу арбітражу та порядком здійснення арбітражного розгляду [12, с. 858]. Таким чином, застереження про публічний порядок стосовно визнання та приведення до виконання арбітражного рішення узгоджується із загальною метою виникнення та використання концепції публічного порядку, а саме встановленням достатньо гнучкого й одночасно загального механізму дотримання публічних інтересів, що суспільством покладено на державу та її органи.

У рекомендаціях Асоціації міжнародного права (*International Law Association – ILA*), викладених 2002 р. у фінальному звіті стосовно публічного порядку як бар'єру для виконання міжнародних арбітражних рішень [13, с. 249–263], також стверджується про допустимість відступлення від загальних принципів остаточності та виконаності арбітражних рішень у зв'язку з виключною обставиною суперечності наслідків визнання та виконання такого рішення міжнародному публічному порядку. Під останнім у тексті рекомендації 1 (c) пропонується розуміти систему принципів і правил, визнаних державою, що за своєю природою можуть перешкоджати визнанню або виконанню арбітражного рішення, винесеного у рамках міжнародного комерційного арбітражу, коли визнання або виконання такого рішення може порушити зазначені принципи, або стосовно процедури, згідно з якою таке рішення було винесено (процесуальний міжнародний

публічний порядок), або з огляду на зміст такого рішення (матеріальний міжнародний публічний порядок). До змісту процесуального публічного порядку згідно з рекомендаціями можуть належати: введення в оману при формуванні складу арбітражу; порушення принципу природної справедливості; упередженість арбітрів; відсутність обґрунтування арбітражного рішення; явна зневага до приписів закону; явна зневага до фактів справи; скасування рішення у місці арбітражу (що становить окрему проблему, досліджувану на сучасному етапі розвитку міжнародного комерційного арбітражу – В. Н.). Порушенням матеріальної складової частини міжнародного публічного порядку, у свою чергу, може визнаватися недотримання імперативних матеріальних положень закону; фундаментальних правових принципів; вчинення дій, які суперечать суспільній моралі та національним інтересам чи міжнародним відносинам.

У літературі із приводу цієї класифікації та її складових елементів відзначається, що її не можна вважати міжнародно визнаною, про що говорить судова практика ряду держав. Крім цього, вказується на те, що за своєю природою публічний порядок має динамічний характер, а отже, така класифікація дозволяє охопити зміст публічного порядку лише у визначений період часу [7, с. 21–22]. Справедливість цих тверджень не піддається сумніву, але, оскільки рекомендації ІЛА покликані відобразити найкращі приклади (*best practice*) із національного законодавчого закріплення змісту публічного порядку й особливості його застосування в сучасній судовій практиці, цінність таких класифікацій є достатньо високою.

Дж.А. Берманн, стверджуючи про визнання обох видів міжнародного публічного порядку (процесуального та матеріального) у більшості юрисдикцій, також привертає увагу до ймовірної штучності та зайвості процесуальної складової частини, яка вже, на думку деяких дослідників, ефективно охоплюється встановленою у ст. V (1) (b) Нью-Йоркської конвенції 1958 р. підставою для відмови у визнанні та приведенні до виконання, що стосується фундаментальної процесуальної несправедливості (*fundamental procedural unfairness*) [14, с. 60]. Тим не менш, підстави, визначені ст. V (1) (b) Конвенції, є достатньо обмеженими, охоплюючи лише ситуації, коли сторона, проти якої винесено рішення, не була належним чином повідомлена про призначення арбітра чи про арбітражний розгляд або з інших причин не могла надати свої пояснення, тоді як застереження щодо порушення процесуального публічного порядку потенційно охоплює значно ширший спектр. Відрізняється і механізм засто-

сування державним судом підстави, визначеної у ст. V (1) (b) Нью-Йоркської конвенції, що здійснюється лише за заявою відповідної сторони; та посилення судом на порушення процесуального міжнародного публічного порядку у порядку *ex officio*. Прикладом серйозного порушення процесуального публічного порядку може слугувати справа *German Seller v. German Buyer*, у якій суд першої інстанції м. Мюнхен відмовив у виконанні арбітражного рішення на підставі того, що арбітражним судом не було досліджено й обґрунтовано факту наявності у нього компетенції на вирішення спору, тоді як одна зі сторін посилалася на закінчення строку звернення в арбітраж, а отже, склад арбітражу не був наділений компетенцією на вирішення спору [15, с. 425].

Характеристика обсягу публічного порядку й умов застосування відповідного застереження як підстави для відмови у визнанні та приведенні до виконання арбітражних рішень міститься й у значимих судових прецедентах. Так, у справі *Minmetals Germany GmbH v. Ferco Steel Ltd* [16] сторона, проти якої було винесено арбітражне рішення (*Ferco*), серед іншого, піднімала й питання суперечності виконання рішення публічному порядку відповідно до ст. 103 (3) Арбітражного закону Англії та Вельсу, що засновується на ст. V (2) (b) Нью-Йоркської конвенції 1958 р. Високий суд Англії та Вельсу у своєму рішенні встановив, що, якщо сторона прагне протидіяти виконанню арбітражного рішення, заснованого на Нью-Йоркській конвенції 1958 р. на підставі того, що таке виконання призведе до суттєвої несправедливості й, таким чином, суперечитиме англійському публічному порядку, як обґрунтування такої позиції потрібно взяти до уваги: 1) природу такої процесуальної несправедливості (*procedural injustice*); 2) чи зверталася така сторона до контролюючої юрисдикції за місцем арбітражу; 3) чи був доступним засіб захисту відповідно до положень права такої юрисдикції; 4) чи дійшли суди цієї юрисдикції внаслідок розгляду звернення сторони рішення щодо збереження дійсності арбітражного рішення; 5) з яких причин така сторона не змогла отримати задоволення в межах юрисдикції місця арбітражу (якщо зверталася відповідним чином) і чи не діяла вона нерозумно.

Важливим є і питання застосовного права при вирішенні державним судом питання відповідності арбітражного рішення публічному порядку країни місця виконання. Б.Р. Карабельніков із цього приводу відзначає, що, на відміну від інших норм Нью-Йоркської конвенції 1958 р., які надають учасникам зовнішньоекономічних контрактів та арбітрам майже нічим не обмежену свободу у виборі застосовного права, ст. V (2) Конвенції жорстко закріплює застосування *lex fori* як до

вирішення питання об'єктивної арбітрабельності (що вивчалось нами вище), так і стосовно публічного порядку, які можуть ставитися у процесі приведення до виконання або оскарження рішення міжнародного комерційного арбітражу. А отже, як резюмує вчений, у суддів державних судів, котрі застосовують Нью-Йоркську конвенцію 1958 р. (в Україні – й національний закон про арбітраж – *В. Н.*) немає потреби у вивченні та застосуванні норм іноземного права в межах цих питань [17, с. 360]. Тісно пов'язаним із таким підходом розробників Нью-Йоркської конвенції 1958 р. до закріплення колізійної прив'язки *lex fori* для вирішення питання відповідності арбітражного рішення публічному порядку є бачення відмови у застосуванні іноземного права або визнання іноземного рішення, якщо ті порушують публічний порядок країни місця суду, і є прямим застосуванням *lex fori*, оскільки не є питанням судової дискреції, а обов'язком судді захистити національну доктрину публічного порядку [5, с. 535].

Таким чином, доктрина міжнародного публічного порядку, попри рідкісність випадків застосування на практиці, відіграє важливу роль для визнання та приведення до виконання остаточного арбітражного рішення. Виконуючи функції контролю за впливом іноземного елементу на національну правову систему та захисту публічних інтересів, базових суспільних цінностей, публічний порядок є останнім інструментом, який дозволяє обмежити або не допустити вплив визнання та приведення до виконання іноземного арбітражного рішення на внутрішній правопорядок країни місця виконання. У зв'язку з цим застосовним до вирішення цього питання правом завжди буде *lex fori*, що відображає єдність суспільної мети та правових засобів її досягнення, оскільки принципи публічного порядку інтегровані у право місця виконання арбітражного рішення як з огляду на національне законодавство, так і крізь призму сформованої правозастосовної практики.

Література

1. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (New York, 1958). *United Nation Organization*. URL: <https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/NY-conv/New-York-Convention-E.pdf>.
2. Lew, J.D.M., Mistelis, L.A., Kröll S. *Comparative International Commercial Arbitration*. Kluwer Law International, 2003. 953 p.
3. Luzzatto, R. *International Commercial Arbitration and the Municipal Law of States. Recueil des cours*. 1977. Vol. 157. 120 p.
4. Onyema, E. *Introduction to International Commercial Arbitration*. Chartered Institute of Arbitrators, 2012. 76 p.
5. Lew, J.D.M. *Applicable Law in International Commercial Arbitration*. Oceana Publications, Inc., 1978. 633 p.
6. Di Pietro, D., Platte, M. *Enforcement of International Arbitration Awards. The New York Convention of 1958*. Cameron May Ltd., 2001. 282 p.
7. *Concise International Arbitration / ed. By Loukas A. Mistelis*. New York : Kluwer Law International, 2010. 1115 p.
8. *France Code of Civil Procedure*. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/content/location/1745>.
9. Fouchard, Gaillard, *Goldman on International Commercial Arbitration / Philippe Fouchard, Berthold Goldman, Emmanuel Gaillard, John Savage*. Kluwer Law International, 1999. P. 954–955. 1280 p.
10. *ICCA's Guide to The Interpretation of the 1958 New York Convention: A Handbook for Judges*. URL: https://www.arbitration-icca.org/media/12/78086121165466/judges_guide_nyc_english_2018_reprint.pdf.
11. Moses M.L. *The Principles and Practice of International Commercial Arbitration*. Cambridge University Press, 2008. 340 p.
12. Poudret J.-F., Besson S. *Comparative Law of International Arbitration*. Sweet & Maxwell, 2007. 952 p.
13. Mayer P., Sheppard A. *Final ILA Report on Public Policy as a Bar to Enforcement of International Arbitral Awards. Arbitration International*. 2003. № 19 (2). P. 249–263.
14. Bermann G.A. *Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards: The Interpretation and Application of the New York Convention by National Courts. Ius Comparatum – Global Studies in Comparative Law*. Springer International Publishing AG, 2017. P. 1–78.
15. Tweeddale A., Tweeddale K. *Arbitration of Commercial Disputes: International and English Law and Practice*. Oxford University Press, 2005. 1190 p.
16. *Minmetals Germany GmbH v. Ferco Steel Ltd. England and Wales High Court, 20 January 1999*. URL: http://newyorkconvention1958.org/index.php?lvl=notice_display&id=456
17. Карабельников Б.П. *Международный коммерческий арбитраж : учебник*. Москва : Инфотропик Медиа, 2012. 576 с.

References

1. United Nation Organization. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (New York, 1958). URL: <https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/NY-conv/New-York-Convention-E.pdf>. [in English].
2. Lew, J.D.M., Mistelis L.A., Kröll S. (2003) Comparative International Commercial Arbitration. Kluwer Law International. [in English].
3. Luzzatto, R. (1977) International Commercial Arbitration and the Municipal Law of States. *Recueil des cours*. 157. [in English].
4. Onyema, E. (2012) Introduction to International Commercial Arbitration. Chartered Institute of Arbitrators. [in English].
5. Lew, J.D.M. (1978) Applicable Law in International Commercial Arbitration. Oceana Publications, Inc. [in English].
6. Di Pietro, D., Platte M. (2001) Enforcement of International Arbitration Awards. The New York Convention of 1958. Cameron May Ltd. [in English].
7. Concise International Arbitration / ed. by Loukas A. Mistelis (2010) New York: Kluwer Law International, 2010. [in English].
8. France Code of Civil Procedure. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/content/location/1745> [in English].
9. Fouchard, P., Gaillard, E. Goldman, B. (1999). On International Commercial Arbitration. New York: Kluwer Law International. [in English].
10. ICCA's Guide to The Interpretation of the 1958 New York Convention: A Handbook for Judges. URL: https://www.arbitration-icca.org/media/12/78086121165466/judges_guide_nyc_english_2018_reprint.pdf [in English].
11. Moses, M.L. (2008) The Principles and Practice of International Commercial Arbitration. Cambridge University Press. [in English].
12. Poudret, J.-F., Besson, S. (2007) Comparative Law of International Arbitration. Sweet & Maxwell. [in English].
13. Mayer, P., Sheppard, A. (2003) Final ILA Report on Public Policy as a Bar to Enforcement of International Arbitral Awards. *Arbitration International*. 19(2). [in English].
14. Bermann, G.A. (2017) Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards: The Interpretation and Application of the New York Convention by National Courts. *IusComparatum – Global Studies in Comparative Law*. Springer International Publishing AG. [in English].
15. Tweeddale, A., Tweeddale, K. (2005) Arbitration of Commercial Disputes: International and English Law and Practice. Oxford University Press. [in English].
16. Minmetals Germany GmbH v. Ferco Steel Ltd. England and Wales High Court, 20 January 1999. URL: http://newyorkconvention1958.org/index.php?lvl=notice_display&id=456 [in English].
17. Karabelnikov, B.R. (2012) Mezhdunarodnyi Kommercheskyi Arbytrazh. Uchebnyk [International Commercial Arbitration: a textbook]. Moskva: Infotropik Media. [in Russian].